

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional) เพื่อหาปัจจัยทางจิต และสังคม ที่มีความเกี่ยวข้องในผู้ชายที่มาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศ โดยใช้ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2534 ถึงเดือนมกราคม 2535 รวมระยะเวลาของการศึกษา 4 เดือน

สถานที่ศึกษา

ผู้ชายที่มาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศในแผนกศัลยกรรมตกแต่งที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และที่คลินิกชลลดา

ประชากรที่นำมาศึกษา

เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาถึงอุบัติการณ์และความชุกของผู้ที่มาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศมาก่อน และจำนวนผู้ที่มาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศมีน้อย ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลจากผู้ป่วยทุกรายที่มาขอรับบริการ ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ คือ ระหว่างเดือนตุลาคม 2534 -มกราคม 2535 (4 เดือน) โดยใช้ขนาดของประชากรศึกษาประมาณ 40 ราย

เกณฑ์ในการคัดเลือก

- 1 เป็นผู้ป่วยที่มาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศในแผนกศัลยกรรมตกแต่งที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และที่คลินิกชลลดา
- 2 เพศชาย
- 3 ไม่จำกัดระดับการศึกษา
- 4 ไม่จำกัดอายุ
- 5 ผู้ป่วยเป็นผู้ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยคำแนะนำและความเห็นชอบของ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย อายุ ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา ฯลฯ ในส่วนนี้ใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบเติมคำ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลพื้นฐานทางจิตใจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศ โดยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการมาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศ ในส่วนนี้ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) แบ่งเป็น 5 ช่อง คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบตรวจสอบสุขภาพจิต ซึ่งใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกลุ่มอาการทางจิต แบ่งเป็น 5 ช่วง คือ ไม่เลย เล็กน้อย ปานกลาง ค่อนข้างมาก และมากที่สุด ซึ่งละเอียด ชูประยูร แพลและเรียบเรียงจาก เอส-ซี-แอล-90 (SCL-90) ของเดอโรกาสิส , ลิปแมน และโคโร โดยพรรณราย ทรัพย์ประภา ได้นำมาแก้ไขและปรับปรุงใช้กับบุคคลในระดับผู้ใหญ่ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม .82 (รัชนี ขวัญบุญจัน และคณะ, 2533)

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการมาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศ ในส่วนนี้ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งเป็น 5 ช่วง คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก และ เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตใจและสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการมาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศ โดยเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ป่วยได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยมีลำดับขั้นดังนี้

- 1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร รายงานวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
- 2 กำหนดขอบเขต เนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถาม
- 3 สร้างแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้ถูกต้องตามลักษณะของแบบสอบถามที่วางไว้คือ
 - 3.1 สร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ อายุ ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา ฯลฯ
 - 3.2 สร้างแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตใจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศ

การตรวจสอบเครื่องมือ

เมื่อได้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ข้อกระทงที่ครอบคลุมเนื้อหา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้ไปทดสอบเบื้องต้น (Try-out) กับผู้ป่วยที่มาขอรับบริการผ่าตัดแปลงเพศที่มาใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน เพื่อหาข้อปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามมีค่า 0.82 ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ

- 1 ดร. วังนินทร์ โรหิตสุข
- 2 อาจารย์ เตือนใจ อินทุโสมา
- 3 อาจารย์ สุชีรา ภัทรายุทธวรรณ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์และเจ้าของคลินิกชลลดา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทั้งสองแห่ง ซึ่งได้รับการมอบหมายให้ เป็นผู้แจกแบบสอบถามให้กับผู้ป่วย

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

- 1 ให้ผู้ป่วยตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยชี้แจงจุดประสงค์ และขอความร่วมมือ
- 2 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามที่อ่านหนังสือไม่ได้ หรือไม่สะดวกในการเขียนคำตอบ ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะเป็นผู้อ่านคำถามให้ฟัง และบันทึกคำตอบลงในแบบสอบถามแทน
- 3 การเก็บข้อมูล จะทำขณะที่ผู้ป่วยรู้สึกสะดวกสบายและผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยพร้อมที่จะชี้แจงข้อสงสัย
- 4 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยจะตรวจสอบความครบถ้วนของคำตอบ ถ้าข้อความใดขาดหายไป ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะซักถามผู้ป่วยให้ได้ข้อความที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ
- 5 นำข้อมูลที่ได้อามาให้คะแนน และรวมคะแนนเป็นราย ๆ ไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบ และสร้างคู่มือลงรหัส

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดสถิติที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยสถิติต่อไปนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าไค-สแควร์ (Chi'squae) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบ SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (เติมศรี ชำนิจารกิจ, 2531)

$$\text{สูตรที่ใช้ } \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} = คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทุกคน

N = จำนวนคนทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

$$\text{สูตรที่ใช้ } SD = \sqrt{\frac{\sum x^2 - (\sum x)^2}{N - 1}}$$

เมื่อ SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทุกคน

$\sum x^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนนของแต่ละคน

N = จำนวนคนทั้งหมด

3. ค่าไค - สแควร์ (Chi - Square Test)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ χ^2 = ค่าไค - สแควร์

O_{ij} = ความถี่จากการสังเกตในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} = ความถี่คาดหวังในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

r = จำนวนแถว

c = จำนวนคอลัมน์

4. การหาความเที่ยง โดยใช้สูตร โครเนฟิเชนท์ แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach)

$$\text{สูตรที่ใช้} \quad \alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

k = จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ

s_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม